# Benlik Kuram? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Benlik Kuram? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17536

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

Benlik Kuram? Ölçe?i (BKÖ), bireylerin kendi yetenekleri ve ki?ilik özellikleri hakk?ndaki örtük inançlar?n? de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikolojik araçt?r. Bu ölçek, orijinal yap?s?n?n Türkçe'ye uyarlanmas? çal??mas? kapsam?nda Yavuzer, Karata? ve Polat Demir (2017) taraf?ndan Türkiye örnekleminde **geçerlilik** ve **güvenilirlik** aç?s?ndan test edilmi?tir. Ölçek, kuramsal olarak öngörülen dokuz faktörlü yap?y? korumakta olup, 36 maddeden olu?makta ve 5'li **Likert** derecelendirme sistemi kullanmaktad?r. Yap?lan analizler, BKÖ'nün Türk üniversite ö?rencileri popülasyonunda kullan?lmak üzere yap?sal ve kriter geçerlili?e sahip oldu?unu göstermi?tir.

## Anahtar Kelimeler

Benlik Kuram?, Ölçek Uyarlamas?, Yap?sal Geçerlilik, Güvenilirlik, Üniversite Ö?rencileri, **Faktör Analizi**, Psikometri.

## Yazarlar

Yasemin Yavuzer, Zeynep Karata?, Burcu Polat Demir.

## Amaç

Benlik Kuram? Ölçe?i'nin (BKÖ) temel amac?, bireylerin ki?isel yeteneklerinin ve özelliklerinin ne ölçüde sabit (varl?k kuram?) ya da geli?tirilebilir (art?r?msal kuram) oldu?una dair inançlar?n? sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Bu uyarlama çal??mas?, özgün ölçe?in psikometrik özelliklerini Türk kültürü ve dili ba?lam?nda inceleyerek, ölçe?in Türkiye'deki ara?t?rmac?lar taraf?ndan kullan?lmas?na olanak sa?lamay? hedeflemi?tir.

Ölçek, özellikle e?itim ve geli?im psikolojisi alanlar?nda bireylerin motivasyon, ba?ar? yönelimi ve zorluklarla ba?a ç?kma stratejilerini anlamada önemli bir araç olarak kullan?lmak üzere tasarlanm??t?r. Bu amaçla, 36 maddenin dokuz alt boyutta topland??? yap?, Türk üniversite ö?rencileri üzerinde do?rulanm??t?r.

## Yap?

Ölçek, Carol Dweck'in çal??malar?na dayanan ve bireyin ki?isel özelliklerinin do?as? hakk?ndaki örtük inançlar?n? (Implicit Theories of Self) ölçen **Benlik Kuram?** yap?s?n? de?erlendirmektedir. Bu yap?, genellikle zekâ, ki?ilik ve ahlak gibi alanlarda sabit veya de?i?ken inançlar? kapsar.

Türkçe uyarlamada, ölçe?in dokuz faktörlü bir yap?ya sahip oldu?u tespit edilmi?tir. Bu faktörler,

ARABPSYCHOLOGY.COM

orijinal ölçe?in teorik çerçevesine paralel olarak, benli?in farkl? yönlerine dair inançlar? temsil etmektedir. Ölçek maddeleri, bu dokuz boyutu kapsaml? bir ?ekilde temsil edecek ?ekilde tasarlanm??t?r.

## Geçerlik

BKÖ'nün yap? geçerlili?i, hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) yöntemleriyle incelenmi?tir. DFA, 426 Türk üniversite ö?rencisinden toplanan veriler kullan?larak gerçekle?tirilmi?tir. Analiz sonuçlar?, kurulan dokuz faktörlü modelin veriyle uyumlu oldu?unu göstermi?tir.

Uyum indeksleri incelendi?inde, elde edilen de?erler modelin kabul edilebilir düzeyde oldu?unu kan?tlam??t?r: RMSEA=0.04, NNFI=0.95, CFI=0.95, GFI=0.89 ve AGFI=0.85. NFI de?eri (0.88) istenen de?ere yak?n bulunsa da, di?er tüm de?erler ölçe?in yap? geçerlili?ine sahip oldu?unu güçlü bir ?ekilde desteklemektedir.

Ölçe?in kriter geçerlili?i, BKÖ'nün di?er psikolojik yap?larla ili?kisi incelenerek sa?lanm??t?r. BKÖ toplam puan?n?n Pozitif Duygu (PD) (r=0.54, p<0.01) ve Genel Benlik Etkilili?i (CBSE) (r=0.58, p<0.01) ile pozitif yönde; Negatif Duygu (ND) (r=-0.39, p<0.01) ve Ba?ar?s?zl?k Durumunda Duygusal Durum Ölçe?i (BDÖ) (r=-0.56, p<0.01) ile negatif yönde anlaml? ili?kiler gösterdi?i bulunmu?tur. Bu korelasyonlar, ölçe?in beklenen teorik ili?kileri yans?tt???n? ve kriter geçerlili?ine sahip oldu?unu göstermektedir.

## Güvenirlik

Benlik Kuram? Ölçe?i'nin güvenilirli?i, iç tutarl?l?k ve test yar?lama yöntemleriyle de?erlendirilmi?tir. 36 maddenin tamam?na ili?kin hesaplanan iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) **0.84** olarak oldukça yüksek bulunmu?tur.

Test yar?lama yöntemi kullan?larak hesaplanan **güvenilirlik** katsay?s?, Spearman-Brown düzeltmesi ile **0.79**'dur. Alt boyutlara ili?kin alfa de?erleri 0.52 ile 0.88 aras?nda de?i?mekte olup, genel olarak kabul edilebilir s?n?rlar içerisindedir. Ayr?ca, madde-toplam korelasyon katsay?lar? 0.30 ile 0.78 aras?nda de?i?mektedir, bu da maddelerin ölçe?in genel yap?s?yla uyumlu oldu?unu göstermektedir.

## Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?, iki a?amal? bir yakla??mla incelenmi?tir. ?lk olarak, 370 Türk üniversite ö?rencisinden elde edilen verilerle Aç?mlay?c? **Faktör Analizi** (AFA) yap?lm??t?r. Verilerin AFA için uygunlu?u KMO (0.79) ve Barlett Sphericity Testi ($\chi 2$=3874.47, p<0.01) sonuçlar?yla do?rulanm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

AFA sonucunda, özde?erleri 1.00'?n üzerinde olan dokuz bile?enin varl??? saptanm??t?r, bu da ölçe?in dokuz faktörlü kuramsal yap?s?n? desteklemektedir. Bu dokuz faktör, toplam varyans?n %55.98'ini aç?klamaktad?r. Maddelerin faktör yükleri 0.34 ile 0.89 aras?nda de?i?mektedir. Kuramsal olarak öngörülen boyutta yeterli faktör yüküne sahip olmayan be? madde (8, 13, 24, 25, 33) dilsel sorunlar nedeniyle revize edilmi?, ancak özgün ölçekle paralelli?i korumak amac?yla ç?kar?lmam??t?r. Son olarak, 426 ki?ilik ayr? bir örneklemde gerçekle?tirilen DFA, dokuz faktörlü yap?y? do?rulam?? ve ölçe?in yap?sal geçerlili?ini peki?tirmi?tir.

## Ölçek Bilgileri

**Test Türü:** Uyarlama

**Format:** 36 madde, 9 alt boyutlu, öz bildirim envanteri.

**Mevcut Dil:** Türkçe

**Popülasyon Grubu:** Üniversite Ö?rencileri

**Ya? Grubu:** Genç Yeti?kinlik

**Popülasyon Detaylar?:** AFA için 370, DFA için 426 Türk üniversite ö?rencisi kullan?lm??t?r.

**Test Metodolojisi:** 5'li **Likert** tipi derecelendirme (1=Kesinlikle Kat?lm?yorum, 5=Kesinlikle Kat?l?yorum).

## Anahtar Kelimeler

Örtük ?nançlar, Psikometrik Özellikler, Yap?sal E?itlik Modellemesi, Cronbach Alfa, **RMSEA**, Korelasyon.

## Yazarlar

**Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?:** Bilgi mevcut de?ildir.

**Kurum E-posta Adresleri:** Bilgi mevcut de?ildir.

**Yaz??ma Adresi:** Yasemin YAVUZER (yyavuzer@hotmail.com)

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

**Test Y?l?:** Türkçe uyarlama çal??mas? 2017 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

**?leti?im ve ?zinler:** Ölçe?in sorumlu yazar? Yasemin Yavuzer olup, ileti?im adresi yyavuzer@hotmail.com üzerinden sa?lanabilir.

**PDF Kayna??:** Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir. The original PDF can be downloaded here: benlik-kurami-olcegi-toad.pdf

## Kaynaklar

Yavuzer, Y., Karata?, Z. ve Polat Demir, B. (2017). Benlik Kuram? Ölçe?inin Türkçe sürümünün geçerlilik ve güvenilirlik çal??mas?. *Anatolian Journal of Psychiatry,18*(2), 161-168. (Makale ba?lant?s?: ejmanager.com)

## Benlik Kuram? Ölçe?i Maddeleri

**ÖNEML?:** Orijinal kaynakta ölçe?in maddeleri veya alt boyut isimleri listelenmemi?tir. Bu nedenle, ölçek maddeleri bu giri?te sunulamamaktad?r. Maddeler için referans kayna?a ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM